

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.

Nezapriete reklamacije so poštnine prosta. Telefon interurban št. 113.

29. številka.

Maribor, dne 12. marca 1923.

Letnik XV.

Naša volilna škrinjica je druga!

Povolitvene kombinacije.

Ministri so zapustili svoje urade in Beograd ter se razšli na vse strani, da rešijo še, kar se rešiti da, ter da še v teh zadnjih dneh dosežejo to, kar se doslej ni dalo doseči z raznimi triki, intrigami, nasiljem, obljubami in podkupom. Ministrom državni posli niso več posebno važni, rekli so, da se hočejo sestati le tedaj, če bi se kaj posebno važnega pripetilo, — sedaj pa lahko vidimo, da je skrb za volilne kroglice mnogo večja, kot pa za vse ono, kar se razpravlja v Opatiji in Nišu in kar se lahko izcimi iz krvavih dogodkov okrog Štipa. Pri vsem tem je pa zelo značilno, da ravno oni shodi, katere sami ministri prirejajo, izpadejo najslabše. To morajo videti tudi radikali. Eni so zelo vznemirjeni, drugi pa menda čakajo, da bo po kakem čudežu v njih škrinjicah na dan volitev več kroglic, kot so jih vrgli volilci.

Del radikalskih prvakov se je udal pesimizmu, drugi pa zopet ustvarjajo in razglašajo najrazličnejše kombinacije za bodočnost. Tako je izjavil neki član vlade napram dopisniku «Deutsches Volksblatt», da radikali ne bi radi koalicije z demokrati. Največ je odvisno od Radiča in njegovega prihoda. Radikali bi se spustili z njim in pa s poslanci Ljudske stranke v pogajanja glede sestave koalicijske vlade. Če pa ne pride in če pogajanja ne bi imela uspeha, potem radikalcem ne preostaja drugo, kot zopetna zveza z demokrati ali pa razpust skupščine. Bile bi zopet volitve in če bi radikali zopet ne dosegli večjega uspeha, ni izključena izvenparlamentarna vlada. — Tako je izjavil eden od aktivnih ministrov ter še pristavil, da Protič od oficijelnih radikalov in oni od njega niso tako oddaljeni, kakor se to dozdeva in domneva.

Demokratska «Pravda» v Beogradu pa iz razgovora z nekim drugim ministrom posnema tole: Pašič je računal najprej na 127 mandatov, iz tega pa ne bo nič in radikali sami že uvedevajo, da jim novi parlament ne bo dal vlade in s tem je ponesrečen njih poskus homogene vlade. Demokrati po tem seveda sklepajo in povdarjajo, naj bi se njim poverila sestava vlade. — Zloglasni Cicvarič, ki je s svojim «Beograjskim Dnevnikom» v Pribečevičevi službi, piše naravnost, da stojimo pred razpadom parlamentarne vladavine in da se bo treba zateči k diktaturi, odklanja pa Pašičevo ali Pribečevičevo, kakor tudi Protičovo ali Davidovičovo ter pravi, da bi jo morali prevzeti in izvajati — nadstrankarski ljudje. Kdo naj bi to bili, nam sicer ne pove, meni pa, da jih ne bi bilo težko najti.

Jasnejši je šef Orjuna, upokojeni pukovnik Jurišič, ki piše v «Preporodu». Pravi, da imamo več držav v državi, kakor bolgarsko Macedonijo, Radičevo republiko, potem Kemalistično, albansko «klerikalno» in še druge «države» v državi, katere bi bilo treba takoj porušiti in odpraviti. V to svrhu poziva radikale in demokrate, naj se zopet združijo ali pa gredo ter kot nesposobni predajo državo v roke sposobnejšim — to je Orjuni.

Vesti o izvenc- ali brezparlamentarni vladi se širijo že dalje časa in ne morejo biti brez posebnega namena in pomena. Lahko so resnični izraz Pašičevih nakan ali pa samo volilno strašilo, da bi volilci rajši z lepa podpirali sedaj Pašičeve radikale, kakor pa potem trpe li radikalsko maščevanje, ko bo Pašič itak na vsak način in če tudi s silo ostal na oblasti.

Po vseh vesteh dobiva diktatura to-le obliko: Za slučaj, da volitve ne dajo oficijelnim radikalom povoljnih rezultatov, se ne misli toliko na nove volitve, kakor na neko neutralno vlado, ki bi naj novi parlament pripravila do tega, da sprejme budget in vse kredite za vojsko. Ko bi se enkrat to doseglo z lepa ali z grda, s podkupovanjem, s strašilom raznih nevarnosti, z izključevanjem poslancev itd., bi vlada «proturala» nov volilni zakon, — ki bi se odlikoval po svoji reakcionarnosti ter spravil v parlament poleg poslancev še vladne zastopnike. Tako bi se upeljala neka vrsta vladne skupščine in v njej bi se že našla pokorna skupina, ki bi vse izvršila, kar bi vlada naročevala.

O neutralni vladi se še na nobeni strani ni čulo kaj pozitivnega. To, kar pišejo orjunaški listi, ni vzeti za resno. Orjuna bo podpirala vsako vladno skupino, ki bi jo zalagala z denarjem ter ščitila pred zakonom. V kombinaciji prihaja generalska ali pa uradniška vlada. Novi generali «belo rokci» so o tem že javno govorili in na vojaško diktaturo kaže tudi to, da se Pašič v zadnjem času pridno posvetuje s prvaki Wranglovcem in drugih ruskih caristov.

Te kombinacije o diktaturi so izraz nezdravega stanja, v katerega so našo državo pognali demokrati in radikali. Enemu prvaku dosedanje pogubonosne politike, Sv. Pribečeviču je že odbilo, Pašič je na isti poti in tako lahko rečemo, da bodo vse diktatorske sanje ali celo kaki poskusi samo pospešili in poglobili padeč dosedanjih veličin.

Politični položaj.

Protič proti nakanam diktature. «Ne proti volji naroda!» Pod tem naslovom priobčuje četrtkov «Radikal» članek, v katerem svari, pred ponavljajočimi se grožnjami z diktaturo. «Radikal» očita sedanjim oblastnikom, da se za vsak slučaj hočejo obdržati na oblasti. «Čim bliže so volitve, tem bolj je videti, da bodo sedanji oblastniki ostali v manjšini.» Zato Pribečevič s svojo Orjuno in dobrovoljci grozi z diktaturo, ki naj s silo vtepa centralizem. Pa tudi v radikalni (Pašičevi) stranki, da se pojavljajo podobne težnje. «Radikal» končuje: «Ne obstoji tedaj nevarnost v tem, da se bo v priliki teh volitev manifestirala prava volja večjega dela naroda, marveč nevarnost je v tem, da nekoliko ljudi misli to voljo udušiti.»

Pašič—Protič. Mladim, ali novopečenim radikalom v prečanskih krajih, ki povprašujejo po razmerju med Pašičem in Protičem, hitijo zatrjevati Pašičevi agitatorji, da sploh ni pravega razdora, ker se Protič itak Pašiču zopet približuje. Tako se je govorilo zlasti Madžarom po Vojvodini. Radi tega objavlja Protičev kandidat dr. Momčilo Ivanič v subotiškem «Bacsmegeyi Naplo», da ni res, kar trdi časopisje, češ, da se Protič približuje Pašiču. Res pa je nasprotno, da se Pašič približuje Protiču, ker je uvidel, da je akcija Protiča v smislu revizije ustave opravičena, kar se najbolje spozna po tem, da Protič dobiva vedno več tal. Še bolje se pa to vidi, ker Pašič v volilnem oklicu ni obsodil Protičeve akcije.

Protičeva akcija. Dr. Momčilo Ivanič je v Vojvodini izdal volilni oklic v srbskem, nemškem, madžarskem in rumunskem jeziku. V oklicu pravi, da Protičeva stranka zahteva politično, gospodarsko in kulturno enakopravnost brez ozira na vero in narodnost. Protičeva stranka je za široko samoupravo, proti reakciji, za izvršitev agrarne reforme, za rešitev invalidskega vprašanja in za svobodo šol za vse narodnosti in vere. — Vojvodinski Rumuni najbrž ne bodo glasovali za nemško stranko, ampak za Protiča in njegove pristaše.

Nasilstvo radikalov. Bunjevaško-šokačka ljudska stranka v Vojvodini zelo agilno deluje na shodih in v agitaciji. Ker je vsled tega radikalom postala prenevarna, so jo začeli preganjati. Zadnjič je radikalna policija prišla dva bunjevaška kandidata ter ju odvedla v zapore v Moro samo za to, ker sta govorila o radikalni korupciji. Vodstvo bunjevske stranke je vsled tega šin poslalo svoj protest notranjemu ministru. — Radikali agitirajo po Vojvodini s tem, da plačujejo ljudem večerne pojedine in gostije.

Volilna svoboda. Policija pleni po Črnigori letake delavske in avtonomistične stranke. — Enak teror se vrši tudi po Bosni proti delavski stranki. V Sarajevu je bil njen shod zabranjen in vsi letaki zaplenjeni. — V Splitu je bil zaplenjen celo volilni proglas dr. Trumbića in dr. Drinkoviča, češ, da slavi republiko ter ruši državo in narodno edinstvo.

Kako izgleda v Macedoniji? V Beograd je prišel bivši poslanec demokrat-levičar Gligorije Anastasijević, ki sedaj zopet kandidira v južni Srbiji. Prišel je protestirati zaradi radikalnega nasilja v Macedoniji. Pravi, da izgleda Macedonija, kakor da bi bila v obsednem stanju, če tudi to ni službeno razglašeno. Po dnevni ne sme nihče iz svoje vasi, po noči pa celo ne iz hiše brez pismenega dovoljenja oblasti, katera pa dobivajo samo radikali. Najhujši teror je v srezu Negotin-Vardar, kjer radikali ponoči oboroženi patrolirajo po vasih ter grozijo vse pobiti, kar noče z njimi. V Macedoniji svet še med vojno ni bil tako razburjen, kot je sedaj.

Stroški naše delegacije v Lozani. Vlada zahteva od glavne kontrole odobrenje kredita od 340.000 dinarjev, ki jih je porabila SHS delegacija na lozanski konferenci. Glavna kontrola je ta kredit že odobrila.

Srbski zemljoradniki se že ne spoznajo več med seboj, ker jih je toliko. Najprej so bili ostro deljeni na Avramovičovo in Lazičovo skupino, ko so se pa vlagale kandidatne liste, je pa nastala prava zmešnjava. Nekateri trdovratni kandidati so postavili svojo lastno listo in potem se je dolgo sklepalo in pogajalo, ali spadajo k eni ali pa k drugi skupini. Za par list v Dalmaciji se še sedaj ne ve, kam spadajo in kako se bodo opredelili slučajno izvoljeni poslanci.

Slabo spričevalo za ministre. Kabinet ministrskega sveta je izdal na vsa ministrstva to-le okrožnico: «Pisarna Nj. Vel. kralja je dostavila gospodu predsedniku ministrskega sveta, da posamezna ministrstva predlagajo Nj. Vel. kralju v podpis ukaze, a ne obračajo dovolj pozornosti na to, ali so ti ukazi pravilni, ali se dajo sploh izvršiti in če pri tem ne nasprotujejo pozitivnim zakonom.»

Po svetu.

Redukcija ministrstev v Avstriji. Zadnja seja ministrskega sveta na Dunaju je razpravljala o redukciji ministrstev ter sklenila, narodnemu svetu predlagati sledeče: Poljedelsko in finančno ministrstvo ostaneta še nadalje samostojni; zunanje ministrstvo opravlja zvezni kancler, združijo se železniško s trgovinsko, vojno z notranjim in naučno z ministrstvom za socialno politiko. Vsled te redukcije bo odstopil zunanji minister dr. Grünberger in prevzel najbrže združeno trgovinsko-železniško ministrstvo. Iz kabineta izstopita tudi vojni minister Taugoin in železniški minister dr. Odehnal.

Italijanski fašisti in nemški nacionalisti na južnem Tirolskem so imeli najprej nekako premirje, sedaj bo pa sklenjena med njimi posebna mirovna in sporazumna pogodba. Nemci se obvezujejo priznati italijansko avtoriteto, opustiti vsako iredentistično gibanje ter sodelovati z vlado. Fašisti jim bodo pa za to izposlovali rešitev vseh zadev, ki so vladi predložene, ter bodo tudi nemški jezik in druge narodne težnje uvaževali. Iz tega se zopet vidi, kako se gradi fašistovska internacionala v svrhu skupnega nastopa proti delavskemu pokretu.

Holandija protestira pri francoski vladi, ker se okupacijske oblasti Poruhrja vmešavajo v rensko parobrodarstvo. Protest pravi, da se od francoske strani s tem ignorira mednarodna renska komisija in mednarodni dogovori glede plovlbe.

Novi turški predlogi. Še sedaj ni jasno, kako se je odločila turška narodna skupščina v Angori. Enkrat se je že z gotovostjo trdilo, da so zavezniški predlogi odklonjeni, sedaj se pa zopet govori o obnovi pogajanj. Izgleda, da antanta sama noče, da bi se doznalo, kako stvari stoje. Turki se zavedajo svoje moči ter dobro izkoriščajo zmedo in razdor na zapadu, vlesile pa nočejo priznati svojega popuščanja pod pritiskom razmer in za to se govori o novih pogajanjih in o nekih spremembah.

Zunanja politika Rusije. Sovjetski komisariat za zunanje zadeve izdaja svoj «Vestnik», ki večkrat prav dobro označi razmerje Rusije do posameznih držav. Veliko se pričakuje od Amerike, kajti v Rusiji so mnemnja, da so ameriški industriji zelo potrebni ruski odjemalci. Najbolj obsovana je Francoska, katero slika «Vestnik» kot deželo duševnega in ekonomičnega propadanja. Clemenceau in Poincare so izvoljenci malega buržuja, najhujšega sovražnika svetovne socialne revolucije. Njih nacionalna kratkovidnost nasprotuje vsakemu zblizanju s sovjetsko Rusijo. Rusija bi samo pridobila, če pride na Francoskem vlada zopet v roke «bolj modernega» velikega kapitala. Odnosaji z Anglesko so zunanje korektni, toda polni notranjega sovraštva. Lord Curzon še vedno hoče izpodrinuti Rusijo na vzhodu, daš ta ne goji več imperialistične politike. Boljševiki so od svoje strani prepričani, da je kolonialna moč Angleške končana in tudi storijo vse mogoče, da netijo ekonomsko in narodno sovraštvo med narodi Azije in Afrike. Moskovski komunistični zavod vzhodnih jezikov šteje več sto zastopnikov od Anglije podjarmljenih narodov. Zalibog je ta vzhodna mladina še preveč teoretična. Kitajci in Korejci poznajo n. pr. bolj Evropo, nego svojo lastno domovino, njene stranke, ekonomske zahteve in drugo. Vendar so tudi tu nekateri jako talentirani bodoči politični voditelji, n. pr. Indijec Roj in drugi. Sovražnik Rusije je tudi današnja Japonska, ki pa stoji pred notranjim preobratom in bo prišla v njej na krnilo struja, ki želi zblizanje z Rusijo. Sovjetska vlada si želi mir, če pa pride do vojne, jo zakrivi samo Poljska. Sovjetska vlada bode smatrala poljsko mobilizacijo za izzivanje, četudi se bo Poljska izgovarjala, da mobilizira proti Nemčiji. Sicer je Poljska notranje še bolj razdrta nego prejšnja Avstrija, ampak daje ji vzpodbudo strahopetnost nemške vlade. Ista, pred vsem nemški socialni demokratje, so krivi tudi slabega rezultata rapalskih pogajanj.

Dnevne novice.

Ali je dr. Korošec raztegnil srbski vojaški zakon na celo državo?

Samostojni in drugi politični lažnjivci lažejo, da je dr. Korošec kot minister podpisal razširjenje srbskega vojaškega zakona na celo državo, torej tudi na Slovenijo. To je velika laž. Srbski vojaški zakon je bil razširjen na celo državo v drugi polovici avgusta 1919. Takrat dr. Korošec ni bil več minister. Protičev ministrov, v katerem je bil dr. Korošec podpredsednik, je odstopilo proti koncu mesca julija in regent je to odstavko sprejel 30. julija 1919. Nato je demokratski vo-

ditelj Ljuba Davidovič sestavi vlado — iz demokratov in socialnih demokratov. V tej vladi sta sedela slovenski demokrat dr. Kramer in slovenski socialni demokrat Anton Kristan in dva socialna demokrata iz Hrvatske Korač in Bukšeg. Ta vlada je potem raztegnila slovenski vojaški zakon na celo državo.

Upokojenemu velikemu županu dr. Baltiču posveča petkovo «Jutro» kar cel uvodnik, ki med drugimi neprecenljivimi zaslugami te «žrtve in vzor-uradnika» navaja tudi tole: Med vojno je bil dr. Baltič poklican na službovanje v Črno goro. V Cetinju je bil namestnik civilnega guvernerja. Kdor hoče vedeti, kakšno je bilo njegovo delovanje v okupirani deželi, naj vpraša črnogorske poslance, narodne voditelje, ljudi iz srede naroda. Rešil je življenje premnogih Jugoslovancev pred avstrijsko-madžarskimi vislicami, spasil je na tisoče in tisoče zapuščeni žena in dece gladi in propada. — Lahko je tako govoriti v Ljubljani in pisati v «Jutru», ko so Črnogorci tako daleč in ne čilajo «Jutra», da bi se oglasili k tej dr. Baltičevi proslavi izza okupacijske dobe. Tudi to verjamemo, da bi se danes našli Črnogorci, ki bi Baltiča pohvalili, saj je bilo tudi pod avstrijsko okupacijo precej takih, ki so služili upravi in g. dr. Baltiču kot konfidenti proti lastnim ljudem. Sicer pa se je v politiki že precej zamoreev pralo in tako bi radi tudi Baltičevo službovanje v Črni gori pretvorili v nekako jugoslovansko zaslugo. Pravi Slovani, pravi ljudje in poštenjaki so bili v okupacijski službi, v tem našliju in kulturni sramoti kolikor mogoče pasivni, nekateri so bili v nevarnosti ne samo za svoj čin, temveč celo za svojo glavo, dr. Baltič pa ni bil med njimi. Za krivično in nečloveško okupacijsko upravo je bil ravno tako vnet, kakor je danes vnet in zavzet za centralizem in za policajdemokracijo. V njem in v njegovem delokrogu sta našla generalštabšef Hubka in komandant špijonaže in konfidentov generalštabni stotnik Langauer vse, kar je bilo potrebno za najhujša nasilja. V primer bodi povedano, da so si gospodje izmislili general Vešovičeve priprave za vstajo, kar je dalo povod za celo vrsto justifikacij in drugih najstrašnejših zločinov nad črnogorskim narodom. In če so upravni organi ala Baltič koga rešili pogina, je bil to samo človek, ki si je kupil življenje in svobodo s tem, da je postal konfident proti svojemu očetu in bratu. Po vnetih upravnih organov, kakor je bil dr. Baltič, je tekla kri po Črni gori, vislice so se postavljale, današnji jugoslovanski, prej avstrijski krvnik iz Sarajeva Seifried je imel polne roke dela, vneti upravni gospodje so pa dobivali priznanja in odlikovanja. V Črni gori še danes divja režim nasilja. Policajdemokrati so ga uvedli, narod nima besede, ker je v opoziciji, med obojevalci režima je pa gotovo, da se najdejo elementi, ki bi kakega Baltiča pohvalili. Da se vprašanje Baltičevih zaslug ne bi reševalo v Ljubljani, bi bilo res dobro, da vlada tega gospoda pusti v službi ter v primerem činu pošlje v Črno goro, ker ne gre, da bi policajdemokrati «Jutro» sestavljalo razsodišče za ocenitev njegovih zaslug v Črni gori, temveč črnogorski narod po svoji večini naj ima besedo. V Črni gori so bili še drugi, ki vedo, kako bi ta beseda izpadla.

O napredni narodnosti pa beremo med stoterimi sramotnimi slučajmi n. pr. iz leta 1909, da je sokolska zastava omadeževana kakor v tinti (zveza nekega gospoda Ivana Hribarja z Nemci, dvakratna bratovščina staroste Sokolov z najhujšimi Nemci) in pivu (starosta dr. Oražen je spravil pivovarno v roke Nemcem in to z dvojezičnimi inserati oznanoval po liberalnih listih) pomočena cunjca. Zato se je dogodil na občnem zboru Sokolov žalosten prizor. Govornik je opravičeval protinarodno početje svojih gospodov starost ter klical svojim tovarišem: «Sicer pa, kdor je brez narodnega greha, naj pobere prvi kamen in ga naj vrže nanje.» Spogledali so se Sokolovi, a nobeden si ni upal pobrati kamna. Od prave sokolske ideje nimajo naši Sokoli nič drugega več nego obleko in ime. . . . Naše ljudstvo mora paziti, kadar se prikaže kje sokolska srajca, ali se z njo ni prikazalo tudi koristolovstvo in narodno izdajstvo. Pač pa so slovenski Sokoli vedno pogumni nad katoliško Cerkev in neoborožene njene služabnike. . . . In pičlo leto pozneje, septembra 1910, poročajo nepristranski listi, da je veliki Slovan Ivan Hribar, za katerega so pretakali solze mnogi češki listi, veliki opozicionalec, mož, ki je glasoval za obstrukcijo v državnem zboru — da je isti mož v izvrševalnem odboru narodnonapredne stranke izrečno zahteval, naj se v liberalnih listih nič ne piše proti vladi, nič proti Nemcem. . . . Pa ne da bi bil ta Hribar kaj v sorodu s sedaj narodnim radikalom? Ni prostora za nadaljne rekriminacije; le to še pribijemo: zadnjih 20 let slovenske preteklosti se je zopet in zopet res glasno pokazalo, da napredna (sedaj demokratska ali samostojna) narodnost ni druga kot — humbug.

Narodnost — v prevdarek ob volitvah. Vsled skrajne nestrpnosti nemške večine v bivšem štajerskem deželnem zboru so v znak prizadete krivičnosti pri razdelitvi referatov glede tedaj edine slovenske kmetijske šole (v St. Juriju ob južni žel.) na štajerskem zapustili sejo — kdo? Mar dr. Kukovec, Roblek ali kateri izmed drugih narodnih naprednjakov? Ne! Pač pa «brezdomno vinski, nenarodni klerikalci» gg. dr. Korošec, dr. Verstovšek in Robič. Prillično ob istem času je po spodnještajerskih shodih klical «več nemščine v šolo!» — dr. Kukovec. Drug dokaz iz novejšje, narodno najnevarnejše dobe: Dne 23. julija 1918 je slavilo 85 čeških občin v Telču kot svojega častnega občana, predsednika češkega svaza, agrarca Frana Stanek v družbi Poljakov, članov vseh strank in Jugoslovancev. Te slednje pa je

gotovo zastopal kak Hribar, Kukovec, Zerjav, Zupanc, sploh kak napredni narodnjaki! Kaj še! Nihče drugi, kakor zopet naš toliko obrekovani dr. Korošec! — Narodnjaki, spomnite se njegovih takratnih besed, da je jugoslovanski narod po krvi in trpljenju vojnih prišel do neizpodbitnega spoznanja, da je njegova edina rešitev samostojna svobodna država; za tem ciljem bodo Jugoslovanci stremili brez kompromisa in brez umikanja. V novo trozvezo Čehov, Slovakov in Jugoslovancev prinašamo svojo roko in srce. . . .

Boj z liberalci otežuje prvič njih hinavstvo, ker si ne upajo priznati, kaj in kakšni so njihovi cilji in nameni — posledice ljudstvo sicer občuti a prepozno — drugič njih brezobzirna lažljivost. Stokrat se njim ovirje ta ali ona obrekljiva trditev, pa zopet jo ponavljajo. Zato je prav povedal te dni neki profesor logike kot zgled neoporečnega sklepa: največji škodljivci naroda (ljudstva) je obrekljivi lažnjivci — največji lažnjivci so slovenski liberalci (demokrati) — torej največji škodljivci naroda so. . . . kdor rabi svoje močgane, najde pravičen sklep sam brez nas, ki naj ga upošteva v nedeljo, pred sv. Jožefom s krogeljico v roki.

Sijajno volilno zborovanje SLS se je vršilo včeraj v Slov. Bistrici. Navzočih je bilo nad 1000 volilcev iz celega okraja. Navdušenje za zmagovito stvar SLS je veliko. Predsedoval je župan Safošnik. Govorila kandidata Žebot in Gril. Ljudstvo prisega zvestobo svojemu voditelju dr. Korošcu in ob 18. marca v celem okraju po ogromni večini — ponavljamo ogromni — oddalo svoje glasove za SLS v drugo škrinjico.

Zborovanje obrtnikov v Slov. Bistrici. V soboto, 10. marca zvečer so se zbrali obrtniki iz Slov. Bistrice v gostilni Neuhold k zborovanju, da si osnujejo Obrtno zvezo. Shodu, katerega se je udeležilo 80 mož, je predsedoval gospod Arzenšek. Naprošeni govornik, poslanec Žebot je govoril o položaju obrtništva, o finančni in trgovski politiki, ki so jo Kumanudijevi in Kukovčevi demokrati v beograjski vladi popolnoma zavozili. Vsi navzoči so odobrvali stališče SLS. Za Rebeka in Kukovca v Slov. Bistrici med obrtniki ne cvete pšenica, to bo pokazal 18. marc. Izvolil se je pripravljalni odbor za našo Obrtno zvezo.

V Slov. Bistrici so doživele zborovalne polomije vse nasprotnne stranke. Kandidat Samostojne neki Reteer ni mogel zborovati, ker ni imel — zborovalcev. — Kukovčeva hlapca, Mravljak in Omerzo sta jadikovala praznim stenam. — In največjo polomijo pa je doživele Srbska radikalna stranka. V nedeljo, dne 11. marca je hotela na račun naše stranke zborovati pri g. Augustinu ob 9. uri. Veliki plakati so naznanjali «veliki» volilni shod. Ker pa v Slov. Bistrici ni in noče biti Srbov in tudi plačanih srbskih hlapcev tu ni, si 4 govorniki iz Maribora (med njimi menda Nachtigall, Slanovec in neki T.) niso upali otvoriti shoda ter so se raje z verižniškim avtomobilom odpeljali nazaj v Maribor. Vse te stranke so pravi palčki napram naši močni in čili Slov. ljudski stranki. Vseh devet nasprotnih strank ne spravi niti ene desetine tega skupaj, kar je imela SLS na nedeljskem veličastnem zboru.

Kukovčev hlapec dr. Reisman je priredil dne 11. t. m. v Konjicah volilni shod v Posojilnici. Pripeljal se je z verižniškim avtomobilom. Konjičani so govorili: Prav je imel gospod dr. Rosina, ko je imenoval dr. Reismana «slamozec». Pristoja mu tudi naslov: «otroborezec». Shod se mu je ponesrečil. Nek železničar je zafkraval «kulturnega delavca» tako spretno, da je dr. Reisman s solzami v očeh prosil, češ: «Pustite me vendar pri miru, saj vam nič ne storim». Naši so spravili Reismana čisto iz tira. Bo slaba v Konjicah za Kukovca. Orjunc Reisman se je žalostno vrnil z avtomobilom v Maribor.

Volilno gibanje v Makolah in okolici. Pri nas je volilno gibanje tako živahno, kakor še nikoli ni bilo. Vse se živo giblje, govori, predstavlja, čita, piše in agitira. Imamo pa tele stranke in sicer nam nasprotnice: Seveda v Makolah, ki se prištevajo k trgom, mora biti tudi demokratska. Na njeno žalost pa ima samo le nega pristaša in sicer nadučitelj, kateri je tudi določen za čuvarja njene škrinjice. Čuvati pa bode moral le samo svojo krogeljico. Ravno tako slabostojna. Tudi v njeno škrinjico bode prišla samo ena krogeljica. Socijalistični se pa tudi ne godi nič boljše. Za te stranke bode v Makolah dne 13. marca pogrebni dan. Bolj imenitna pa je republikanska, katera nam daje Makolčanom dokaj zabave. No, Makolčani smo lahko ponosni, da imamo kar dva prvoboritelja za republiko v svojem območju, katera bodeta kot bodoča ministra v republici nam Makolčanom delila še posebne blagre. Ta dva kandidata, namreč bivši žandar Emeršič in brez poklica Kosi, zelo pridno prirejata shode in sestanke po makolski okolici. Dne 25. februarja sta imela v Hromcah pri nekem Blažu Kropce sestanke. Seveda je imel ta veliko posla, predno je vse zborovalce vkup spravil, ker zborovali so tamkaj samo veliki mojstri, katere bodeta kandidata gotovo nujno rabila pri zgradbi republike. In ti so bili: Neki klepar iz Štatenberga, eden pokrivač iz Hrome, kateri dela slamnate strehe in eden krojač iz Varoža. Tudi kmetijski stan je bil zastopan po nekem Rebernišku iz Varoža, ki pa bode menda pomagal kleparju kovati zlate dolarje po ameriškem sistemu v republici. Ker je bila tukaj udeležba tako mala, sta jo kandidata kmalu odkurila čez drn in strn v Štatenberg misleč: Tamkaj je republika leta 1920 krasno cvetela, ter bodeta našla sedaj že gotovo sadje. Izbrala sta si najlepšo hišo, namreč hišo g. Osebek. Gospod morda ni njihovega mišljenja, a ker je zelo dober in priljuden, jima je dovolil prostor. Toda sadu od republike nista našla. Cvetje se je davno že osulo. Dne 4. marca pa skličeta javen shod v gostilni Juršič v Makolah. Toda, ako že ni sreče dvakrat, je tudi tretjič ni. Poslušalcev je bilo

menda do 25. Govornik je tarnal, kako so si Klenčiči izposodili v Ljubljani ogromno denarja, a republikanci pa morajo sami na svoje stroške voditi volilno borbo. Gospod kandidat pač ne zna, da brez denarja se ne da voditi nobena borba. Republika se bo stala novce. Čudno se nam pa zdi, da si ne upata gospoda kandidata nikamor drugam iz makolske župnije, ko pa vse druge stranke prirejajo svoje shode po celih svojih volilnih okrajih. Morda pač mislita samo v Makolah republiko ustanoviti. Da, da, kdo hoče biti poslanec, mora imeti tudi poklic in sposobnost za to. Povemo vama pa, da republike ne bodeta dosegla vidva in tudi gospod Novčan ne, ako je ne bodo drugi. Sanjati in misliti je lahko, a storiti in doseči je težko.

V Veržeju je imela Slovenska ljudska stranka v četrtek, dne 8. marca političen shod, kot pripravo na volitve. Obisk je bil zelo velik, bilo je tudi navzočih nekaj pristašev nasprotnih strank. Predsedoval je gospod župan Sršen. Govoril je poslanec dr. Hohnjec. Naša stranka ima v Veržeju izmed vseh strank največ pristašev. Ljudstvo je izobraženo ter ve dobro presojeti, kaj je politično pravo in nepravo, kaj je za Slovenijo dobro in koristno, kaj škodljivo. Obračun s škodljivci Slovenije bo naše ljudstvo izvršilo dne 18. marca. Odgovor političnim nasprotnikom bodo dale krogeljice, ki jih bo v največjem številu sprejela druga škrinjica.

55 let doktor. Dne 12. marca 1868 je bil promoviran doktorjem bogoslovja dr. Gregorec, župnik in kanonik pri Novi cerkvi in slavi te dni 55 letnico doktorstva. — Jubilantu naše iskrene častitke.

Cisto sta si edina. Neki demokrat piše: Naši nasprotniki vedno očitajo naši stranki, kako se cepita in pripravata med seboj njena voditelja Pribičević ter Davidovič. Ta razdvoj je pa čisto izmišljen ter izvit iz trte. Pribičević in Davidovič nista bila nikdar med seboj tako složna in edina, kakor ravno sedaj, ko je eden na tej, drugi pa na oni strani Save in Donave.

Orjuna v Laškem. Lah! imajo fašiste, Laščani so si omislili Orjuna. Glavni povod za to so gotovo drzne tatvine, ki se dogajajo v našem demokratskem trgu. — Dokler je bil trg v nemčurskih rokah, so se roparji, vlomilci, razni rokovanjaki bali nočnega čuvaja in svoje rokodelstvo izvrševali raje po kmetih. Zdaj, ko so demokrati oblastniki v trgu, ni denarja za čuvaja, in gospodom uzmovičem se ni treba martrati po hribih, kar imajo v trgu dovolj nočne svobode, tako, da pri trgovcih nakradeno blago nemoteno kar na vozu odpeljuje. Če bodo torej orjunci ponoči skrbeli za varnost, jim bomo hvaležni. Toda bojimo se, da bodo neorganizirani orjunci bolj podjetni kot organizirani. Teh imena se znana, neorganiziranih pa niti orožniki ne morejo izslediti.

Nekaj iz Macedonije. Macedonija je in ostane kotel najljutejšega nezadovoljstva, ki vedno prekipeva na škodo ter nesrečo siromašnega macedonskega naroda. Te dni se vršijo v Nišu porazgovori med našimi in bolgarskimi zastopniki radi neprestanih vpadov bolgarskih komitskih band na naše ozemlje. Ravno sedaj, ko se vršijo ta pogajanja, da bi obe vladi skupno z oboroženo silo zafrli te tolpe, so bolgarski komiti zopet vpadli v našo vas Ljeskavci. Vnel se je hud boj med vaščani ter komiti. V borbi je padlo 10 komitov in 30 vaščanov. Makedonstvujuči so organizirali za na dan naših volitev vse svoje člane, da napravijo čim več razburjenja ter nereda med prebivalstvom in tako vsaj deloma preprečijo, da siromašni narod ne bo volil srbijskih strank. Napram neredu v Macedoniji in osebno še ob bolgarski meji sta bolgarska in naša vlada nekako brez moči.

Tudi otroci se igrajo z volilnimi krogeljicami. «Niški Glasnik» javlja, da se vsa deca po Nišu igra z volilnimi krogeljicami, katere je izgubil uradnik, ko je prenašal volilni material. Po številu volilcev je bil namreč razdelil krogeljice po voliščih in vse kar je ostalo, bi moral vrniti v Beograd. Krogeljice so zmetali v nek napol razbiti zabojček za jajca in ko so vse to nosili na kolodvor, so se volilne krogeljice iz razbitega zaboja razsipale po nižjih ulicah. Zandar, ki je uradnika spremljal, je opazil nesrečo še le na kolodvoru, ko so se otroci s krogeljicami že davno igrali. Oblasti so volilne krogeljice potem začele zbirati in nabrale so jih baje — 3000.

Obrtniki, mali trgovci in podjetniki, pozor! Davčno okrajno oblastvo razglašja: V smislu čl. 158 finančnega zakona za leto 1922-23, št. 324 «Uradni listi» iz leta 1923 se objavlja, da je priredba pridobnina za leto 1922 za davčne okraje Maribor okolica, Slov. Bistrica in Sv. Lenart dovršena, izvzemši tekom leta 1922 novo otvorene obrate, glede kojih se bodo davčni zavezanci o predpisu pridobnine svoječasno obvestili s posebnimi plačilnimi nalogi. 15dnevni rok za vpogled v odmerni izkaz se določa za čas od 17. do vstevšega 31. 3. 1926. Davčni zavezanci lahko vpogledajo v predpisani izkaz v občinski pisarni, davčnemu uradu, ali pa pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, soba št. 2, med uradnimi urami. Predpis davka onih davčnih zavezancev, ki v 15 dneh po preteku roka za vpogled odmere, torej do vstevšega 15. 4. 1923, ne vložijo pritožbe, oziroma priziva, pri davčnem oblastvu, postane pravomočen. Pojdite, pregledajte in prepisite si uradno odmero in pravočasno vložite ugovor, ako se vam je zgodila krivica!

Poneverba državnega denarja na debelo. V Zagrebu so aretirali blagajnika pri pokrajinski upravi Mlinariča, ki je poneveril 135.000 dinarjev državnega denarja. Mlinarič ima mnogoštevilno obitelj in je dobival samo 4500 K mesečne plače. Kakor hitro je prišel do ključev državne blagajne, si je izposodil najprej tisoč dinarjev v nadi, da jih bo prej ko slej vrnil. Kmalu nato si je izposodil zopet tisoč in nato kar 25 tisoč,

nakan je zapazil njegova izposojila tovariš Vodogažec. Da bi pomiril in zaprl usta tovarišu, mu je Mlinarič daroval iz blagajne kar 10 tisoč dinarjev. Za tem pa se je lotil Mlinarič potvorbe pobotnic in na tem polju je dosegel rekord. Potom potvorjenh pobotnic so romali iz državne blagajne v Mlinaričev žep celi stotisočaki in Mlinarič ni nič več mislil na vrnitev, ampak se je udal pijančevanju ter veseljačenju. Prirejal je na svojem do mu plese in šumne zabave, delal s prijatelji izlete na vozovih in avtomobilih, dokler ni njegovo razsipavanje državnega denarja postalo sumljivo predstojnikom. Ko so Mlinariča aretirali, je vse poneverbe, ki so dosegle svoto 135.000 dinarjev, priznal. Mlinarič je avanziral od svoječasnega osebnega detektiva Čuvaja do glavnega blagajnika pri pokrajinski upravi.

Radi žepne tatvine postal svetovno znan. Bosanec Ahmet Ziga se je proslavil kot žepar po Avstriji in po Nemčiji, kjer je kradel po železnica potnikom zdravo valuto. Tat pa se je s časom naveličal Avstrije in Nemčije ter se je vrnil v Jugoslavijo, kjer si je zbral kot tatinski teren progo Zagreb—Beograd. Zigo je že dalje časa zasledovala avstrijska in nemška policija, a zaman, sedaj pa se je posrečilo naši policiji, da je tega svetovno znanega žeparja aretirala v Brodu. Pri zaslišavanju je žepar izjavil, da mu že preseda tatvina in se bo po prestani kazni lotil kakega poštenega poklica.

Lotili so se celo pravosodnega ministra. Po južnih krajih naše domovine so vlomi in vsakojake tatvine na dnevnem redu. Smo že v našem listu večkrat poročali, kako so se tatovi ter vlomilci lotili sodnij in od tamkaj odnesli, kar je bilo za odnesti. Hrvatske in vojvodinske tatove pa so glede drznosti prekosili beograjski, ki so se lotili te dni kleti pravosodnega ministra ter odnesli iz nje 50 steklenic šampanjca.

Največji zvon na Balkanu. Ljubljanska zvonoljarna bo te dni vtila za cerkev sv. Klementa v Ohridi zvon, ki bo tehtal 2200 kg in bo največji zvon na vsem Balkanu.

Nehote zastrupila otroka. V Sarajevu so pustili starši svojega štiritletnega sinčka v oskrbi stare matere. Otrok je postal žejen in je prosil babico vode. Ta pa mu je kot slepa mesto vode ponudila steklenico špirita. Otrok je pil špirit in kmalu nato izdahnul v groznih mukah.

Dr. Hohnjec: Za svobodo in pravo. Pod tem naslovom je poslanec dr. Hohnjec izdal kratko zbirko svojih govorov, ki jih je imel v Beogradu v ustavotvorni skupščini in tudi že prej včasem narodnem predstavništvu. Govori so po svoji vsebini trajne vrednosti ter tudi dobro služijo v izobraževalne namene. — Izvod stane s poštnino vred 5 dinarjev. Prodajajo se v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Opozorjanje na današnji oglas oglašnega zavoda J. Zorman, Ljubljana, Gledališka ulica 2, zaloga Stenskih narčtov mesta Ljubljane, ki so izšli v okusni in prikupljivi obliki, ter se dobe v vseh trafikah za ceno od 7 D, kakor tudi v glavni zalogi anončne in reklamne trdvice J. Zorman v Ljubljani, vis-a-vis Narodne opere.

Iz Savinjske doline.

Iz ljudstva za ljudstvo. (Dopis iz Mozirja). Vodja republikancev, brezposelni Novačan je bil gost pri našem županu Pevcu. Pri nas vse ugiblje, za katero liberalno stranko se bo odločil gospod Pavec. Ne ve se še, ali bo gospod Pavec kakor pri zadnjih volitvah, potegnul vrv čez cesto in na isto obesil plakat dr. Kukovca ali Novačana. To so samo ugibanja. Gospod Pavec bo gotovo, ker je pisal tajništvu SLS in raznim voditeljem SLS, da je zvest pristaš SLS, 18. marca vrgel krogeljico v drugo škrinjico in sodeloval pri sijajni zmagi SLS. Iz ljudstva za ljudstvo!

«Narodni borec» je samostojni kandidat g. Pikel. To je točno! To je istina! Njegovo borenje in sicer hrabro borenje se je čutilo in slišalo več let po Savinjski dolini. Krokali in prepevali je po žalskih gostilnah; razbijal in razgrajal je po shodih. Vse to zasluži častni na slov narodnega borca. Boril se je tudi v svetovni vojni in sicer v Brežicah in okolici. Pa ne morebiti pod poveljstvom Matije Gubca, o ne, frajtar je bil pri nekem delavskem oddelku, hodil je v trgovine in z glasom, ki pristaja samo zmagovitim generalom, je povpraševal, če imajo kje kaj rajža, cukra, kofeta itd. Bog i bogme, narodni borec, kakor sam kraljevič Marko. Pa to vse še ni nič! Še danes nam je v ušesih njegov bas, ki ga je bilo slišati po vsem žalskem trgu o priliki razbijanja oken prejšnjemu žalskemu župniku Korenu. Pri sodnijski preiskavi je pa ta pogumni narodni borec zatajil svojo narodno hrabrost in se rotil na žive in na mrtve, da o priliki tiste ofenzive ni bil na žalski fronti. Bil je oproščen. Narodni borec pa je ostal vseeno.

Ta se razume! Naš slovenski jezik je «stoletno delo naših literatov, pisateljev in pesnikov.» Tako je pri razvijanju svojega gospodarskega programa trdil samostojni Franjo Pikel. To so strmeli samostojneži v Zg. Ložnici pri Zalcu, ko je moj sin Franc bleknil to modrost v svet. Pikel si misli pač stvar tako: naši literati, pisatelji in pesniki so stopili skupaj, sestavljali so sto let slovenski jezik in ga potem kot klobuk nataknil na glavo ljudstvu, ki je slučajno bivalo takrat na naši zemlji in bilo še mutasto. In glej čudo! Ljudstvo je nankrat začelo govoriti slovenski jezik. To je bilo do tistega časa, ko je po naši zemlji enkrat zapihal jug. Od takrat se pa imenuje naš jezik — jugoslovanski jezik! Slava mojemu sinu Francu!

V Savinjski dolini kandidira za samostojneže narodni borec Franjo Pikel. Ker so samostojni poslanci s svojimi glasovi pomagali, da se je sprejela ustava, ki hoče zadušiti Slovence in Hrvate, bi moral vsak kandidat samostojnih govoriti v jugoslovanskem jeziku, ki se ga

pa ni. Samostojni listi res že pišejo, da je Pikel «srezki kandidat». Dоследno bi moral biti Pikel tudi «narodni borec» ne borec! In ta narodni borec «razvija» sedaj svoj gospodarski program po Savinjski dolini. Pri tem razvijanju svojega gospodarskega programa je Pikel videl že tudi «Belo nedeljo» in sicer v Braslovcah. Savinjsčani, ki govorimo bolj savinjsko narečje in še ne poznamo jugoslovanskega jezika, pa povemo Piklu v tem svojem savinjskem narečju, da bo narodni borec Franjo Pikel dne 18. marca doživel — sivo nedeljo.

Iz Dravske doline in Koroške.

Marenberški okraj je po ogromni večini v taboru Kmetске zveze. Poslanec Pušenjak je priredil v zadnjem času shode v Trbonjah, Vuzenici, Sv. Primožu nad Muto, Ribnici, Breznem, Gor. Vižingi, Kapli, Remšniku in Sv. Antonu, ki so bili dobro obiskani. Zborovalci so povsod odobravalni program KZ in izjavili, da se bodo potegovali za to, da bo udeležba pri volitvah častna, da dobi KZ večino. Samostojnežem je pri nas odklenkalo, polomil jo je s svojim shodom Drogenik v Vuzenici, polomil Pucljev zet Stibler v Marenbergu, kateri je tako debelo lagal, da je izjavil nemu demokratu, da sam ne verjame, kar je govoril, saj je tudi Lipuž malo čudno gledal. Sin zelenega Pohorja sladki Peterček iz Vuhreda obiskuje le gostilničarje in lovi glasove za advokata dr. Kukovca, kateri je kot minister k vsemu prikimal, kar je želel Velesrb Pašić. Nemška stranka pridno dela. Na Remšniku imajo demokrati in Nemci istega čuvaja škrinjice. Grdo gledajoči, dolgočasni, počasno misleči in govoreči liberalni «prvak» Pahernik, je s svojo liberalno politiko dosegel, da bodo Nemci več glasov dobili, kot vseh osem liberalnih strank skupaj. To je narodno delo ob meji — to je državotvorno delo! Heil Pachernigg!

Kmetje se bomo začeli ogibati liberalnih lesotrzcev in gostiln. (Iz Vuzenice poročajo): Vodja liberalcev v našem okraju, milijonar Pahernik, kateremu je krščansko misleči oče zapustil veliko premoženje, je napadel gostilničarja Lobenwein, ker je dal lokal za zborovanje SKZ. Mi kmetje povemo gospodu Paherniku, da on naj tistim ljudem kaj prepoveduje, katere on vzdržuje. Gospod Lobenwein ni odvisen od njega, lahko napravi, kar hoče. Mi se bomo še bolj držali pri vsaki kupčiji g. Lobenweina, za Mravljaka in druge liberalce pa bo skrbel Pahernik, saj so debeli prijatelji. — Kaj pa bo, če bomo mi kmeti začeli se ogibati liberalnih lesotrzcev in gostiln?

Kaj pa ti Ferdo se v nevarnost podajaš . . . Iz Prevalj nam poročajo: V nedeljo, dne 4. t. m., je bil sklican shod zaupnikov JDS. Povabljeni so bili vsi tukajšnji obrtniki, govorit pa je prišel dr. Ferdo Müller iz Maribora. Shod bi se moral pričeti ob devetih, a povabljeni so izostali. Še le potem, ko smo končali naš lepo uspeli shod pri Ahacu in prišli poslušati dr. Müllerja, je ta začel razvijati svoj kmetško-obrtniški program. A imel je smolo, kakoršne še gotovo nikdar poprej. Začel je z vojsko, a vojska ga je uničila. Treba sedaj kaznovati povzročitelje vojske: farje-klerikalce, ki so žegnovali kanone in puške. Pa te klerikalne puške so se sprožile in začela se je debata, kateri sam g. dr. ni bil kos. Ali mislite, g. doktor, da smo mi taki tepci, da bi vašim izvajanjem verjeli? To lahko pravite svojim somišljenikom in mogoče tudi socialnim demokratom, a nam zamanj, ker nismo tako «neumen Volk.» Da so klerikalci povzročili slab izid plebiscita na Koroškem, je že stara laž, mogoče se je rodila pri vas že pred plebiscitom! Pustili bi klerikalcem vodstvo ob času plebiscita, pa bi prav gotovo boljše izpadlo. Kaj ste hoteli imeti tedaj veliko besedo, ko ste se prej kedaj izogibali slovenske družbe v Celovcu? Srbi so nas rešili! Nič ne tajimo, da so veliko storilo, a pomagali smo si tudi mi sami. Da bi morali pa sedaj biti njihovi hlapci, to pa že ne! Tudi mi smo nosili puške in izpostavljali svoje življenje za Jugoslavijo, zato hočemo tudi enake pravice! Kje pa ste bili vi tedaj? Na varnem, kaj ne? Na vse pretege ste se potegovali za mariborsko oblast, kam pa ste zavrgli Ljubljano, za katero ste prej kedaj bili tako navdušeni. In centralizem ste hvalili! Po njem bomo z vsemi štirimi zlezli v propad. Sami ste morali videti, da nismo vaši in da ne bomo šli z vami. Na vsako trditev je prišel tak ugovor, da ste nazadnje obnemogli in ste pozabili na naročeno kosilo. Bolje bi bilo, da bi ne prišli nas farbat! Dne 18. marca bomo pokazali, kaj so zalegle vaše laži. Da bodete lažje prenesli to bol, vam razodenemo, da bomo tisti dan krogeljice vrgli v drugo škrinjico, ki je naša in edino pravilna.

Policaidemokrati in socialpatrijoti v objemu v Prevaljah. Pri dr. Müllerjevi polomiji je bil navzoč tukajšnji socialdemokratski generalštab z učiteljem Doberšekom na čelu. Takoj se je videlo, da so si edini v boju proti klerikalcem. Kmalo je manjkalo, da niso začeli dr. Müllerja poljubljati od samega veselja nad njegovim napadom na farje. Njegovim besedam so večinoma pritrjevali. So pač vajeni take hrane — farji so njihov «Leibspajs!» Šaj na svojih zborovanjih ne slišijo drugega, kot pesem zoper farje in klerikalce, kmete in poštene delavce, resnice se jim ne pove! Da njihovim voditeljem ne gre za pravice delavcev in njihove težnje — ampak le za njih lastni žep — Kristana, Korača, Bukšega, Bernota — ki niti poslanec ni bil, pa je vendar vlek el poslanske dijete (mesečnih 20.000 K), o tem molčijo. V Beogradu podpirajo pogubonosni centralizem, doma pa kričijo zoper njega. Delavci, premišlujte sami delo svojih voditeljev, pa bodete prišli do drugega prepričanjal Berite tudi druge časopise, pa bodete zvedeli resnico. Na shodu se je oglasil učitelj Doberšek, ki je s svojim govoritvjem žalil kmete in tabor

delavca. Mi smo se le šušili, da more biti gospod učitelj tako pristranski, ko je vendar njegova dolžnost, biti skoz in skoz nepristranski! Njegova naloga je ljudstvo podučevati — pa ne farbat! Takemu učitelju ne moremo zaupati svojih otrok. Pravi, da je Krekov učenec! Presneto slab učenec, ki tako pojmuje Kreka. Sicer pa ob enakih prilikah nikdar še ni kaj pametnega povedal!

Pri socialdemokratskem konzumu v Prevaljah se sprejme en komij. Služba bo trajala do 19. marca, ko se vrne prejšnji, ki sedaj agitira pri tukajšnjih kmetih za razcepljeno socialdemokratsko stranko. Nastopi lahko takoj. Kmetje pozor! Naženite ga s palico nazaj v rdeči konzum, da ta ne bo imel po nepotrebnem stroške, ki jih krije z vašim in delavskim denarjem. Izogibajte se tega konzuma, kjer se kujejo načrti zoper vas in vse poštene delavce.

Mežiška dolina. Orjunci iščejo zdravnika. Njegov vodja, živinozdravnik Arko je odšel v Beograd. S to službo je združen do 19. marca služba (plačana ali neplačana, se še ne ve — ker še Pucelj dosedaj ni mogel prodati vseh volov) agitatorja za slabostojno kmetijsko stranko, da ne bo doživela enakih polomij, kot v Guštanju in na Poljani.

Iz Maribora.

Lažnjive zapisnike o obč. sejah delajo demokrati in socialdemokrati v Mariboru. V zadnji seji je zahteval dr. Jerovšek, da se tak lažnjiv zapisnik o seji dne 7. februarja po predpisih obč. reda popravi in potem potrdi. Župan Grčar, katerega edino še laž drži na županskem stolčku, se na vso moč brani in nikakor noče pripustiti, da bi se laži in neresnice izbrisale iz zapisnika. Večina, obstoječa iz socialdemokratske in demokratov je seveda podpirala svojega lažnjivega predsednika in se na ta način potegnila za laž ter obsodila resnico. Občinski svetniki SLS so na to v znak protesta proti takemu nečuvnemu postopanju večine zapustili sejo.

Figovce imamo v Mariboru v občinskem svetu. — «Tabor» je dne 9. februarja t. l. poročal, da so v obč. sejni debati dne 7. februarja nekateri občinski svetniki dr. Jerovška ožigosali kot lažnjivca. Dr. Jerovšek je na to 9. februarja v «Straži» izjavil, da v velikem hrupu te psovke ni slišal. Pozval je pa občinske svetnike, če bi bili kateri to psovko res izustili, da kot značajni možje imenovani očitek še enkrat ponovijo, da se jim potem nudi priložnost ta očitek tudi dokazati. Vsebinsko tega poziva je prinesel tudi «Tabor». A do danes se na ta poziv še nobeden obč. svetnik ni odzval. Nobeden si ni upal ponoviti psovke, ki jo je baje slišal v občinski seji «Taborov» poročevalec dr. Reisman. Radi tega je le dvojno mogoče: da te psovke v seji noben občinski svetnik ni rabil in se je dr. Reisman po svoji stari navadi grdo zlagal v «Taboru» ali pa, da se nahajajo v vrstah demokratskih in socialdemokratskih svetnikov brezznačajni, podli in lažnjivi figovci, ki nikakor niso vredni časti obč. svetništva. Srečni Maribor, ki ima tak občinski zastop. Župan laže, da se kar kadi za njim, socialdemokrat Kohlbesen oskubi občino s pomočjo župana Grčara za 80.000 K, župan Grčar si kar na lastno pest vzame za 50 odstot. višjo plačo, kakor mu gre in k vsemu temu ponižno kimajo demokrati in socialdemokrati «figovci» v občinskem svetu. Da jih ni sram! Zato pa proč s tako družbo iz mariborskega magistrata!

Iz seje mariborskega občinskega sveta. Pri seji pretekli petek je koalicija Grčarjevih socialistov in Kukovčevih demokratov sprejela pravilnik za poslovanje šolskega zdravnika. Župan ga je hvalil, nadučitelj Tomažič se je oglasil, pa ni znal povedati družega, kakor, da več oči več vidi in več glav več ve. Res Salamonova modrost, ki pa velja samo, ako ni tema in je tudi v glavah jasno.

Proti šepharjem in kmetom. Na podlagi poročila trgovca Weixla so socialni demokratje in demokratje dne 8. t. m. v občinski seji sklenili močno skrčiti čas za prodajanje na trgu. Ko poteče določena ura, bodo kmetje na trgu in šepharji morali takoj izginiti s trga. To ni v korist delavskim slojem, ki nimajo časa kakor kuharice «milostnih» gosp. demokratov. Naravnost oškoduje pa viničarje in kmetško ljudstvo iz okolice vobče. Ti imajo večasi popoldne par uric časa, pa hitro prinesejo sadeže. Sedaj bo to nemogoče. Ravno tako bo s pridelniki, ki se pripeljejo na vozovih. Tudi tukaj so oškodovani reveži in kmetje-prodajalci. Ljuba demokratska svoboda, kje si?! Pri socialistih in demokratih gotovo ne.

Občinske pravne zadeve se po sklepu socialistov in demokratov odvzamejo dr. Leskovarju. Bahun je utemeljeval predlog s tem, češ, da je pravni referent nastopal, kakor se mu je poljubilo, kakor si je želel. «Napravil je nepotrebne in naravnost škodljive pravde». Treba je priti do «čistejšega postopanja» in ne gre, da bi «protežirali ljudi, ki mečejo polena pod noge in skušajo občino izkoristiti.» To so dobesedne trditve, zaradi katerih se bosta Bahun in dr. Leskovar še pomnila! Seveda so morali navzoči, za vse dobro, koristno in pošteno vneti občinski demokrati in socialisti «očetje» temu potrditi.

Bahun rešuje stanovanjsko bedo. Kljub temu, da je Bahun vodja Grčarjeve magistratne večine in ima čas in dolžnost rednim potom pri občinskem gospodarstvu skrbeti za odpravo stanovanjske bede, je vrgel v sejo predlog, ki nima niti ene praktične misli in nasveta o tem predmetu. Prej bodo postali vsi Bahunovi pristaši pravi ameriški milijarderji, kakor se bo zidala le ena sama hiša. Oče župan so imeli pri tem priliko, da so nakatili prazno slamo in skušali

z odejo fraz kriti svojo popolno gospodarsko nesposobnost.

«Vaak petek svinjska seja», tako je poročal mestni oče Weixl pretekli petek pri občinski seji. Stvar je namreč ta: ministristvo je odobrilo, da se vrši v Mariboru vsaki petek svinjski sejm. G. Weixlu pa je seja in sejm menda vse eno, za to je rekel, da bo «takorekoč vsaki petek svinjska seja».

Orjunski roparji, ki so razbili Cirilovo tiskarno, izpuščeni iz zapore. Preiskava proti orjunskim razbijalcem je končana in material je zbran, kolikor se ga je dalo dobiti. Zato bo mariborsko sodišče danes zaprte orjunce najbrž izpustilo, da se do končne obravnave navžijejo čistega zraka in pobijejo uši in stenice, katerih so se baje nalezli. Kukovec je seveda že v petek vedel, da bodo orjunci danes izpuščeni, zato je v soboto brzojavil staremu Pašiču v Ljubljano, da mora orjunce izpustiti. Stari Pašič seveda tega ni storil, ker ga Kukovec telegram v Ljubljani ni našel in je pošta dr. Kukovcu brzojav vrnila. Vendar pa bo danes zvečer «Tabor» poročal, kako velikanski vpliv ima dr. Kukovec na Pašiča. Samo en telegram je poslal g. Pašiču in g. Pašič se je stresel od strahu in zapovedal, da morajo orjunci na prosto. Bomo videli, če ne bo tako. Gotovo bodo demokratski zagovorniki priredili svojim roparjem obilen banket. Bog jim blagoslovi!

Nameravanega shoda SLS v petek pri Götzu ne bo, ker so zaupniki sklenili, da raje agitira vsak od moža do moža. Pač pa bo v petek zvečer ob pol 8. uri seja zaupnikov.

Agitatorji SLS za mesto Maribor javite se te dni v tajništvo SLS da se vam dodeli delokrog.

Sestanek zaupnikov in agitatorjev SLS za mesto Maribor se je vršil dne 11. t. m. zvečer. Udeležilo se ga je okoli 100 agilnih mož vseh stanov. V petek, dne 16. t. m. ob pol osmi uri zvečer se vrši zadnji sestanek predstavnikov, zaupnikov in agitatorjev v Cirilovi tiskarni.

Volilni shod SLS za Pobrežje in Zerkovce se vrši v četrtek, dne 15. marca ob 7. uri zvečer v gostilni Rojko v Pobrežju. Volilci SLS in prijatelji naši, pridite!

SLS prebila led tudi v Studencih pri Mariboru. — Naša stranka zmagovito napreduje tudi v delavskih centrih. To značijo shodi SLS v mariborski okolici. V Studencih je bil sklican volilni shod za petek, 9. marca zvečer. Za shod je bilo obče zanimanje. Narodni socialisti so noteli naš shod onemogočiti (!) s tem, da so na isto uro sklicali pri Drogeniku svoj shod. A imeli so samo kakih 25 ljudi. Naš shod pa je bil izvanredno dobro obiskan. Prišli so tudi Radičevci, ter od — Nachtigala najeti plačani srbski hlapci z namenom, da bi shod motili in razbili. Posrečilo se jim ni ne eno, ne drugo. Shodu je predsedoval železničar g. Lajh. — Govorila sta poslanec Zebot in urednik Golec. Vrli železničarji so živahno odobrvali naše stališče glede samostojnosti Slovenije in nas bodo po večini podpirali v boju proti srbijskim radikalcem in demokratom. Ko je padlo ime Nachtigala, so se čuli ostri klici: «Izdajalec! Fuj, plačani srbski hlapci!» Neki mladi pijani cibambuli so hoteli z neslanimi klici in vpitjem motiti shod, a so se pošteno ožgali. Po govornih obhgovornikov je zbor na predlog predsednika g. Lajha izrekel zaupanje Slovenski ljudski stranki in njenemu voditelju dr. Korošču. Po Studencih gre samo en glas od moža do moža: Vsi pametni in treznomisleči volilec stopimo dne 18. marca na stran dr. Korošca in bomo vrgli volilno kroglico v skrinjico št. 2. Samo tisti, ki hočejo še nadalje biti srbski hlapci, gredo volit izdajico Nachtigala.

Glede shoda SLS v Studencih pri Mariboru so pri-

Kupujem po ugodnih cenah 2-5 107

kostanjeva drva

ponudbe z navedbe z navedbo množine vagonov in cene franko vagon na lesno tvrdko:

Ernest Marinc, Celje Kapucinska ul. 3

KLOBUKE

ČEVLJE

11-15 65

PERILO

samozaveznice, dežne plašče, dežnike, torbice za trg, nahrbtnike i. t. d. v veliki izbiri nud. najceneje

JAKOB LAH, MARIBOR, GLAVNI TRG 2.

Stenski načrt Ljubljane

je izšel v zalogi 2-5 109

Stenskih reklamnih načrtov trgovsko prometnih središč in kopališč kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dobiva se po vseh trafikah, za ceno od Din. 7, po pošti Din. 8, kakor tudi v glavni zalogi:

Oglasni zavod

J. ZORMAN-ovo anončno in reklamno podjetje
LJUBLJANA, GLEDALIŠKA ULICA ŠTEV. 2.

nesli demokratski listi popolnoma lažljivo poročilo. — Zborovalci, ki ste bili na shodu, sedaj vedite, kako «Tabor» in «Jutro» nesramno lažeta. Take laži piše za ta dva lista znani dr. Reisman.

Ali tega ne vidijo radikali? Radikali so v Sloveniji začeli trebiti demokratsko korupcijo in razmetavati demokratska korita. Zelo čudno pa je, da trpijo prav lepo in mirno, kako je nesposobni pedagog Voglar prišel do ravnateljskega mesta, kako je zlorabljal ravnateljske prostore za demokratsko strankarsko pisarno in kako ima svoj «zavod» v neredu. Njegov tretji letnik bi moral imeti po vseh predpisih in vsej dosednji praksi hospitacije in vaje v nastopih. Pa o tem ni duha ne sluhal! Seveda demokratska politika Grajske kleti je važnejša, kakor vsi predpisi, kakor ves red! Če kje, imajo radikali tukaj hvaležno polje, da napravijo red.

Kot zaupnika proti Orjuni nam podtika «Tabor» nekega natakarka Trinkerja, o katerem pa sedaj prvič slišimo. To ne odgovarjamo «Taboru», ki se sam tako dobro spozna in razne dvomljive zaupnike in poročevalce, kakor je bil n. pr. Kottas, ki je takoj po oddaji svojih vojnih «senzacij» v uredništvu «Tabora», moral radi raznih goljufij v zapor. S «Taborom» ne mislimo govoriti, ker je naravno, da je vsake neumnosti in hudobije zmožen, vprašamo pa javnost, čemu naj bi imeli konfidenta proti Orjuni v osebi kakega natakarka, ko so orjunci vendar pri ogromni večini našega mesta silno osovraženi in ko je toliko ljudi, ki so imeli z njimi posla, ali so se pa zgražali nad njih početjem ter potem nas in pa še druge obvestili, vedoč, da najdejo zaslonbo proti banditstvu. Konfidente pač imajo samo banditi, nasprotniki jih pa ne rabijo.

Tajnik Slov. obrtnega društva v Mariboru na dopustu. «Tabor» od sobote poroča: Slov. obrtno društvo naznanja vsem svojim članom, da je tajnik (orjunc in policajdemokrat Kenda) vsled napadov raznih časnikov na omenjeno društvo prosil za dopust do 20. marca, katerega mu je odbor tudi dovolil. K temu treba pripomniti, da «Straža» ni napadala Obrtnega društva kot takega, ampak samo tajnika in predsednika Novaka, ki sta od Kukovca plačana priganjačaza policajdemokratsko stranko. Kendo so razburkali napadi na njegovo osebo in poštenost, katere že davno nima, se ne čuti več varnega, pa je radi lepšega razbojal svoj dopust po «Taboru», da bi lažje in bolj prikrito izginil. Smo prepričani, da Kende ne bo več z dopusta, on in Novak že vesta, zakaj ne. Za tajnikom bi priporočali dopust še pred osemnajstim tudi predsedniku Novaku, ker sicer ga bo moral nastopiti za vedno po volitvah. Najprej tajnik, potem predsednik in potem se bo Obrtno društvo morda res očistilo policajdemokratsko umazanih peg ter marog.

Nov upravnik glavne carinarnice v Mariboru. — Glavna carinarnica v Mariboru, katera je bila dosedaj silno razkričana zaradi nereda in raznovrstnih nedostatkov, ker je manjkalo ostrega nadzorstva nad uradniki, je prešla pred kratkim v roke slovenskega upravnika g. Janko Trošta. Gospod Trošt je jako delaven človek, kateri pa tudi delovanje svojih organov točno nadzoruje in nikake korupcije ne dopušča. Malo tednov je še le, kar je službo upravnika prevzel in že se v javnosti čuti, da se razmere na naši carinarnici v resnici izboljšujejo. — Svetujemo mu tudi, naj one mlade carinike, kateri denar po barih in gostilnah kar razmetujejo, posebno nadzoruje, kajti tako potratno življenje plačuje trgovce in takim potom raste tudi

draginja. Upamo torej, da bo pod vodstvom g. Trošta prišla naša carinarnica v kratkem zopet na boljši glas.

Nabavljalna zadruga državnih nastavljenecov v Mariboru, Stolna ulica 5, razdeljuje od Saveza došla moko, ter naročeni sladkor za nečlane in drugo izdaje sladkorja za člane, vse po znižanih cenah — samo še do 16. marca. Cenjeni člani zadruge in isti nečlani, kateri so sladkor naročili in še blaga niso sprejeli se naprošajo, da odnesejo isto brezpogojno do 16. t. m. ker se od 17. marca naprej tega sladkorja in te moke ne bode več izdajalo. Kadar pride nadaljni cenejši sladkor in cenejša moka, bode isto pravočasno objavljeno.

Samopomoč pred stanovanjsko katastrofo. Kdor na lastne oči ne vidi naše stanovanjske mizerije, si jo lahko predstavljaja iz vsakdanjih inseratov, kjer se ponuja po 50.000 K samo za posredovanje za stanovanje. V bankah n denarja niti za najnujnejše trgovske kredite. Vlad nima za mariborsko stanovanjsko bedo ne pare ne smisla. Ze v par mesecih, gotovo pa do prihodnje zime mora v Mariboru priti do naravnost grozne stanovanjske katastrofe. Pred to katastrofo se lahko še pravočasno rešijo in jo lahko omilijo saj oni ki imajo vsaj nekaj razpoložljive gotovine. Treba se le združiti v samopomoč. Nekaj stavbenikov se je že izjavilo pripravljene stopiti v zvezo s takimi reflektanti. Treba, da se za pristop izjavijo vse one obrti, ki pridejo v poštev pri stanovanjskih zgradbah, pa tudi vsi oni, ki imajo denar, pa aga ne zaupajo več bankam. Vsi ti interesi bi tvorili lastno Kreditno gradbeno družbo. Za danes zvečer ob pol 8. uri so vabljeni resni interesi na razgovor in ustanovitev pripravljalnega odbora v Mar-Stanu.

H. G. WELLS:

Zgodba o nevidnem človeku.

Bledo londonsko jutro je gledalo tu pa tam skozi špranje zastrtih oken, ko sem se zbudil. Sedel sem. Izprva si nisem mogel spomniti, kje da sem. In ko sem se zavedel, sem čul glasove —

Spodaj na koncu hodnika sta prihajala dva moža. Zlezel sem na noge, čula sta me. »Kdo je?« je kričnil eden in »Stoj!« je zavpil drugi.

Planil sem krog ogla in priletel — človek brez obraza! — v petnajstletnega mladiča. — Zakričal je od strahu, pahnil sem ga v stran, zbežal in se vrgel za prodajalno mizo. Noge so topotale, nekdo je vpil: »Zastražite vrata!«

Kaj naj storim? Da bi se naglo spet slekel, kar je bila edina rešitev, to mi še na misel ni prišlo. Bil sem popolnoma pod vplivom svojega sklepa, da hočem »oblečen« na ulico. — In glasovi so se bližali, nekdo je zakričal: »Tule je!«

Skočil sem, zagrebel stol, udaril kričača po glavi, zbežal in trčil ob drugega. Sunil sem ga, da se je opotekal, in sem planil po stopnicah. Pohitel sem v restavracijo. Tam je stal mož v belo oblečen, najbrž kuhar. Koj se je pognal za menoj. Bežal sem, pograbil težko svetilko iz medenine in ga udaril po glavi, ko je prišel blizu, da se je brez zavesti zgrudil. Počenil sem za mizo in začel slačiti nakradeno obleko. Površnik, suknja, hlače, čevlje, nogavice — vse je šlo gladko, le volneni telovnik se me je držal kakor prilepljen.

Burni glasovi so se bližali. »Po temle hodniku, stražnik!« sem čul. Končno sem bil rešen tudi trdovratnega telovnika in vstal sem, neviden in svoboden, pa brez sapa in ves spehan. Stražnik s tremi možmi je zavil proti meni. Planili so nad obleko in jo razmetali. »Slekel se je! — Pa tukaj nekje blizu mora biti!« so pravili.

Pa niso me našli.

Opazoval sem jih nekaj časa, preklinjal svojo nesrečo in končno stopil v restavracijo. Izpil sem nekaj vina in sedel, da premišlujem svoj položaj.

(Dalje prihodnjic.)

Stavbišče v Gornji Radgoni z lepim vrtom, blizu cerkve na najlepšem prostoru, se takoj proda. Ponudbe na upravo lista. 1-2 111

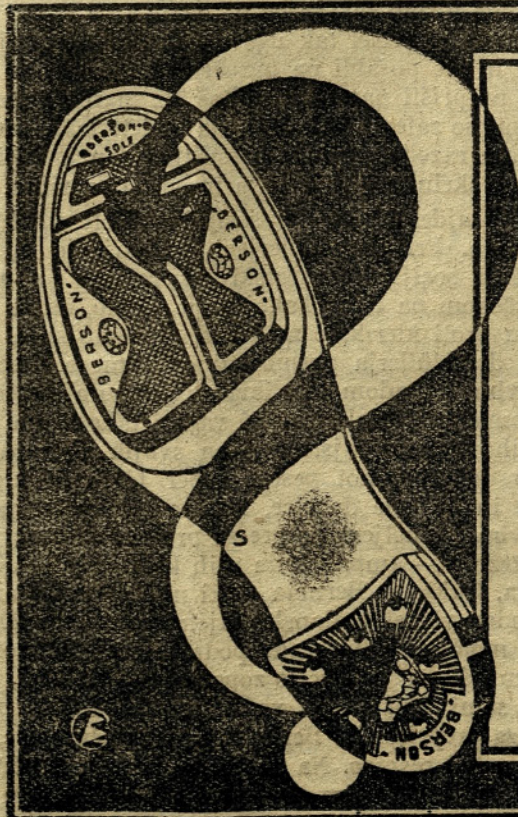
Proda se: vinograd z viničarijo, stiskalnico, hlevi, sadunosnikom, gozdom, travniki in pritiskinami, skupaj 18 oralov; gozd s 14 orali; posestvo obstoječe iz iz sadonosnika in polja, 10 oralov. — Upravništvo „Straža“. 2-3 104

KUPUJEN

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!

Nagradna tekma.

Katero prednost daje noža „BERSON“ gumi napetnikov in „BERSON“ gumi polplavov?

Velike objavljenosti katero aziva o naši gumi napetniki, kakor tudi gumi polplavci dala nam je povod, da za najboljše odgovore na gornje vprašanje raspisemo sledeče nagrade:

- 1. nagrada 2000 Dinara
- 2. nagrada 1000 Dinara
- 3. nagrada 500 Dinara
- 30 nagrad po 100 Dinara
- 50 nagrad po 50 Dinara

Odgovori se z točno naznako imena in točne adrese pošiljate nazivajo do 15. aprila t. l. na naslov: **BERSON Kautčuk d. d. Zagreb, Vilsonov trg št. 7.**

Odgovore bodo presodil edon jury reklamnih strokovnjakov, a imena nagrajenih se bodo naznanila v dnevnih.

BERSON Kautčuk d. d. Zagreb, Vilsonov trg 7.